

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету

«27» червня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

 Геннадій ПІВНЯК

«27» червня 2024 р., протокол № 8

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Цивільна безпека»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	26 Цивільна безпека
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	263 Цивільна безпека
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр з цивільної безпеки

Уводиться в дію з 01.09.2024

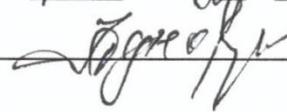
Наказ від 27.06.2024 № 19

Ректор

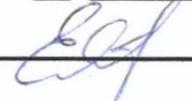
 Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Центр моніторингу знань та тестування
протокол № 7 від «24» 06 2024 р.

Директор М.М. Одновол

Відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти
протокол № 7 від «24» 06 2024 р.

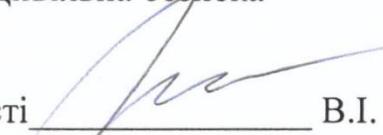
Начальник відділу О.О. Яворська

Навчально-методичний відділ
протокол № 7 від «24» 06 2024 р.

Начальник відділу Ю.О. Заболотна

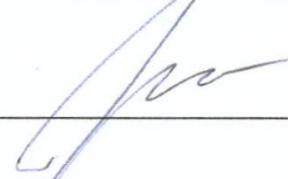
Науково-методична комісія спеціальності 263_Цивільна безпека

Протокол № 4 від « 21 » червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії спеціальності В.І. Голінько

Гарант ОП «Цивільна безпека» О.О. Яворська

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки
протокол № 12 від « 21 » червня 2024 р

Завідувач кафедри В.І. Голінько

Директор навчально-наукового інституту
природокористування

 В.І. Бузило

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Голінько Василь Іванович, завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки, д.т.н., професор, керівник робочої групи;
2. Яворська Олена Олександрівна, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, к.т.н., доцент, гарант освітньої програми;
3. Чеберячко Сергій Іванович, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, д.т.н., професор, член робочої групи.
4. Молодик Денис Ігорович, студент групи 263-22ск-1, член робочої групи.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Володимир ЧЕРНОВ, генеральний директор ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ»:
2. Володимир ШЕВЧЕНКО, Вчений секретар Інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України;
3. Галина КАПЛЕНКО, Начальник відділу охорони праці ТОВ «МЕГА ЛАЙН»
4. Валерій ТРИГУБЕНКО, начальник Південно-східного міжрегіонального управління Держпраці України

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	5
2 ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	10
2.1 Загальні компетентності.....	10
2.2 Спеціальні компетентності.....	11
3. НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	12
4. РОЗПОДІЛ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ.....	14
5. РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ПРОГРАМИ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ	18
6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА.....	20
7. МАТРИЦІ ВІДПОВІДНОСТІ.....	21
8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	23

ВСТУП

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальності 263 Цивільна безпека.

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- ліцензування спеціальності та акредитації освітньої програми;
- складання навчальних планів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, програм практик, індивідуальних завдань;
- формування індивідуальних навчальних планів студентів;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- атестації бакалаврів спеціальності 263 Цивільна безпека;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в НТУ «ДП»;
- викладачі НТУ «ДП», які здійснюють підготовку бакалаврів спеціальності 263 «Цивільна безпека»;
- екзаменаційна комісія спеціальності 263 Цивільна безпека;
- приймальна комісія НТУ «ДП».

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри університету, які беруть участь у підготовці фахівців ступеня бакалавра спеціальності 263 Цивільна безпека.

1 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1.1 Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та інститут (факультет)	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Навчально-науковий інститут природокористування
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр з цивільної безпеки
Офіційна назва освітньої програми	Цивільна безпека
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний. Обсяг освітньої програми 240 кредитів ЄКТС. Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста) заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС. На основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.

	Термін навчання на основі загальної середньої освіти – 3 роки 10 місяців, на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста), ступеня «фаховий молодший бакалавр» – 2 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитація програми проведена Національним агентством з забезпечення якості вищої освіти, сертифікат №564, період дії з 23.07.2020 по 23.07.2025 року.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти / ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста), ступеня «фаховий молодший бакалавр» . Особливості вступу на ОП визначаються Правилами прийому до Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», що затверджені Вченою радою
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін не може перевищувати 3 роки 10 місяців та/або період акредитації. Освітня програма підлягає перегляду відповідно до змін нормативної бази України в сфері вищої освіти, але не рідше одного разу на рік
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://aop.nmu.org.ua/ua/ Інформаційний пакет за спеціальністю Освітні програми НТУ "ДП" http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_dep/educational_programs/
1.2 Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, які мають оволодіти компетентностями, загальнолюдськими цінностями та креативними здібностями для створення і підтримання здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини, забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, а також реагування на надзвичайні ситуації та ліквідацію їх наслідків.	
1.3 Характеристика освітньої програми	
Предметна область	26 Цивільна безпека / 263 Цивільна безпека Об'єкт: людина – збереження її життя, здоров'я та працездатності в трудовому процесі, в умовах надзвичайної ситуації; Суб'єкт господарювання – промисловий, сільськогосподарський чи транспортний об'єкт, небезпечне природне явище чи виробничий процес, що за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварії, надзвичайної ситуації; територія країни, державне і приватне майно – їх захист і збереження у разі загрози та виникнення надзвичайної ситуації. Цілі навчання: 1) підготовка фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані задачі з підтримки здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини; 2) формування теоретичних знань та креативних навичок із застосування ризик-орієнтованого підходу в цивільному захисті та техногенній безпеці; 3) прищеплення основ порядної суспільної поведінки під час реагування на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків через розуміння національної ідентичності.

	<p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, правові норми, вимоги і правила, а також комплекс організаційних, технічних і спеціальних заходів і засобів, спрямованих на збереження здоров'я та працездатності людини в трудовому процесі, для захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від наслідків надзвичайних ситуацій.</p> <p>Методи, методики та технології пізнання це загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності; спостереження, опитування, тестування та вимірювання; наочні та практичні методи; технології організації та проведення виховних заходів; інформаційно-комунікаційні технології. Для забезпечення процесу навчання використовуються спеціалізовані лабораторії, прилади та обладнання, а також сучасні комп'ютерні засоби та програмне забезпечення.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна, прикладна.</p> <p>Освітня програма спрямована на оволодіння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – парадигмами, законами, закономірностями, принципами, розвитку цивільної безпеки; – аналітичними та організаційними навичками для обґрунтування на основі ризик-орієнтованого мислення здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини, забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки з урахуванням тенденцій діджиталізації та соціальної відповідальності; – системним мисленням та активним діловим спілкуванням.
Основний фокус освітньої програми	<p>Спеціальна освіта в галузі 26 Цивільна безпека / спеціальності 263 Цивільна безпека.</p> <p>В ОП реалізовано принцип креативного підходу до розв'язання актуальних комплексних задач цивільної безпеки для забезпечення здорових та безпечних умов праці, а також безпеки життєдіяльності людини в умовах війни та повоєнного відновлення України.</p> <p>Цілі та програмні результати навчання відображають направленість на вирішення практичних завдань з обґрунтування на основі ризик-орієнтованого підходу, новітніх технологічних розробок для забезпечення цивільного захисту та техногенної безпеки.</p> <p>Ключові слова: надзвичайна ситуація, аварія, ризик, промислова безпека, охорона праці, цивільний захист, шкідливі виробничі чинники, небезпечні виробничі чинники.</p>
Особливості програми	<p>При розробці програми враховані основні виклики поточного періоду часу, що пов'язані з військовими діями та особливостями регіону, обумовлені високою концентрацією в техногенно-небезпечних об'єктах, потужних енергетичних та машинобудівних підприємствах, значною кількістю накопичених промислових відходів, у тому числі радіаційно-небезпечних та вибухонебезпечних.</p> <p>Відмінність програми полягає у багатогранності підходів до вирішення різноманітних завдань цивільної безпеки, що полягає у створенні і підтриманні здорових та безпечних умов праці та здатності здобувачів приймати креативні рішення на основі ризик-орієнтованого підходу для забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, а також реагування на надзвичайні ситуації</p>

	та ліквідацію їх наслідків, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Навчальна та виробнича практики обов'язкові.
1.4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до здобутої освітньої кваліфікації бакалавр здатний виконувати професійні роботи за професіями, зазначеними у ДК 003:2010 Національний класифікатор України. Класифікатор професій, а саме: "Черговий оперативний (загону, центрального командно-диспетчерського пункту, оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та ін.)", код КП 3119; "Інспектор державний з питань цивільного захисту та техногенної безпеки", код КП 3449; "Фахівець з радіаційного та хімічного захисту", код КП 3439; "Фахівець оперативно-рятувальної служби цивільного захисту", код КП 3439; "Інспектор з охорони праці", код КП 3152. Інженер з охорони праці, код КП 2149.2; Страховий експерт з охорони праці, код КП 2412.2.
Подальше навчання	Можливість навчання за кваліфікаційними рівнями: НРК України – 7, рівень FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
1.5 Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання. Методи навчання: комунікативний, моделювання реальних життєвих ситуацій, діяльнісно-орієнтований, рефлексивний, міждисциплінарний підхід, інтерактивний, спрямований на виконання дій в команді для вирішення завдання, експерименте навчання.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за рейтинговою шкалою (прохідні бали 60...100) та за інституційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), що використовується для конвертації оцінок мобільних студентів. Оцінювання включає весь спектр контрольних процедур у залежності від компетентнісних характеристик (знання, уміння/навички, комунікація, автономія і відповідальність) результатів навчання, досягнення яких контролюється. Результати навчання студента, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікуються та вимірюються під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що корелюються з описами кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій і характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою. Підсумковий контроль з навчальних дисциплін здійснюється за результатами поточного контролю або/та оцінюванням виконання комплексної контрольної роботи або/та усних відповідей
Форма випускної атестації	Атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Єдиний державний кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання досягнень результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

1.6 Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні дисциплін програми, керівництві виконанням курсових робіт, проходженням практик, відповідають кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Фахові дисципліни викладають професори, доктори наук та доценти, кандидати наук відповідних спеціальностей. До реалізації освітньої програми можуть долучатися професіонали-практики та роботодавці. Забезпечується своєчасне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, орієнтоване на удосконалення методів навчання, поглиблення знань за фахом, опанування сучасних цифрових освітніх технологій, зокрема дистанційного навчання.</p>
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Здобувачі вищої освіти мають доступ до лабораторій кафедри охорони праці та цивільної безпеки які містять обладнання, макети та стенди для дослідження умов праці (освітленості, шумового навантаження, запиленості, хімічного та радіоактивного забруднення на робочому місці тощо), і оснащені вимірювальним приладами та обладнанням (хроматографи, термоанемометри, експозиметри, радіометри, сигналізатори, вентиляційні системи, вентилятори, кондиціонери, газоаналізатори, саморятівники, протигази, респіратори, прилади для перевірки саморятівників, костюми теплозахисні, інтерферометри, аналізатори метану, дозиметри, вогнегасники, пожежні сповіщувачі, демонстраційні стенди). Аудиторії обладнані мультимедійною технікою, є комп'ютерні класи з відповідним ліцензованим програмним забезпеченням. Наукова бібліотека університету укомплектована науковою, навчальною, довідковою, методичною та періодичною літературою багатьма мовами світу.</p>
<p>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Для впровадження елементів дистанційного навчання використовується платформа Moodle у поєднанні з програмним забезпеченням MS Office 365. Розроблені відео лекції, використовується on-line тестування. Здобувачі мають доступ до репозиторію університету, який містить фаховий контент статей, монографій, дисертацій, магістерських робіт тощо. Навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін та виконання окремих завдань, курсових проєктів, практик, кваліфікаційної роботи містить завдання, пов'язані зі створенням сучасних технологій і методик з цивільної безпеки.</p> <p>В інформаційному забезпеченні дисциплін програми, особлива увага, приділяється періодичним фаховим виданням. Рекомендовані матеріали містяться у бібліотеці університету та у відкритому доступі у рецензованих науково-практичних журналах фахового спрямування: «Науковий вісник НГУ», «Збірник наукових праць НГУ», «Mining of Mineral Deposits», «Електротехнічні та інформаційні мережі», мережі Internet тощо. Здобувачі мають доступ до репозиторію університету, який містить фаховий контент статей, монографій, дисертацій,</p>

	магістерських робіт тощо. Навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін, виконання курсових проєктів та практик містить завдання, пов'язані зі створенням сучасних технологій.
1.7 Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між НТУ «Дніпровська політехніка» та університетами України, що випускають фахівців в галузі цивільної безпеки.
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість укладання угод про міжнародну мобільність, про подвійну атестацію, про тривалі міжнародні проєкти, що передбачають навчання здобувачів. Доступні програми мобільності та університети-партнери за даною освітньо-професійною програмою: Erasmus+ K107 та DAAD з: Університетом Хаєну, (Іспанія); Університет Леобену (Австрія); Вроцлавською політехнікою (Польща); Фрайберзькою гірничою академією (Німеччина); Університетом Кобленц-Ландау (Німеччина, бакалаврат – німецькою мовою).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачено навчання іноземних здобувачів вищої освіти українською мовою

2 ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність бакалавра зі спеціальності 263 Цивільна безпека: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми професійної діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає: застосування теорій та методів проведення моніторингу; запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасних випадків (на виробництві) і професійних захворювань; оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

2.1 Загальні компетентності за стандартом вищої освіти

Шифр	Компетентності
1	2
K1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
K2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
K3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
K4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
K5	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
K6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
K7	Навички міжособистісної взаємодії.
K8	Здатність працювати як в команді, так і автономно.
K9	Навики здійснення безпечної діяльності.
K10	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
K10'	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

2.2 Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

2.2.1 Спеціальні компетентності за стандартом вищої освіти

Шифр	Компетентності
1	2
K11	Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.
K12	Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимогами та правилами стосовно проведення моніторингу, організувати та впроваджувати заходи щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.
K13	Здатність до застосування тенденцій розвитку техніки і технологій захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.
K14	Здатність оперувати фізичними та хімічними термінами, розуміти сутність математичних, фізичних та хімічних понять та законів, які необхідні для здійснення професійної діяльності.
K15	Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.
K16	Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.
K17	Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу чинників ураження та джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля.
K18	Здатність до аналізу та оцінки потенційних небезпек об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища.
K19	Здатність до розуміння механізму процесів горіння та вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайних ситуацій.
K20	Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.
K21	Здатність прогнозувати і оцінювати обстановку в зоні надзвичайної ситуації (аварії) та тактичні можливості підрозділів, що залучаються до ліквідування надзвичайних ситуацій (аварій).
K22	Здатність до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.
K23	Здатність організувати радіаційний, хімічний та біологічний захист населення, інженерне забезпечення процесу виконання аварійно-рятувальних робіт.
K24	Здатність до використання основних методів та засобів управління, зв'язку та сповіщення під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.
K25	Готовність до застосування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайних ситуацій, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.
K26	Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.
K27	Здатність організувати та проводити навчання працівників підприємств, установ, організацій та населення щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій.
K28	Здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам.
K29	Здатність до читання та виконання ескізів та креслень, застосування комп'ютерної графіки в сфері професійної діяльності.

2.2.2 Спеціальні компетентності з урахуванням особливостей освітньої програми

Шифр	Компетентності
1	2
K30	Здатність забезпечувати виробництва засобами безпеки, впроваджувати системи та методи щодо захисту людини.
K31	Здатність розробляти заходи з безпечного виконання робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.
K32	Здатність розробляти програми розвитку і безпеки робіт на підприємстві.
K33	Здатність організувати безпечне ведення виробничих процесів в умовах виробництва та у надзвичайних ситуаціях.
K34	Здатність враховувати вимоги промислової безпеки та охорони праці при підготовці та обґрунтуванні інвестиційних проєктів з відновлення об'єктів і територій.

4 НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання бакалавра зі спеціальності 263 Цивільна безпека, що визначають нормативний зміст підготовки і корелюються з переліком загальних і спеціальних компетентностей, подано нижче.

Шифр	Результати навчання
1	2
РН1	Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.
РН2	Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.
РН3	Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.
РН4	Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту та охорони праці у практичній діяльності.
РН5	Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.
РН6	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, територій та навколишнього природного середовища від чинників ураження та джерел надзвичайних ситуацій, та необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.
РН7	Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.
РН8	Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.
РН9	Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм.

<i>1</i>	<i>2</i>
PH10	Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.
PH11	Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.
PH12	Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки.
PH13	Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.
PH14	Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки
PH15	Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри чинників ураження джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.
PH16	Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного та радіаційного походження.
PH17	Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання.
PH18	Пояснювати концептуальні основи моніторингу об'єктів захисту та знати автоматичні системи, прилади та пристрої, призначені для спостереження та контролю стану об'єкта моніторингу, вимірювання його параметрів та збереження інформації щодо його стану.
PH19	Знати типи автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, загальні технічні характеристики та вимоги до застосування систем управління, зв'язку та сповіщення у надзвичайних ситуаціях
PH20	Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.
PH21	Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.
PH22	Пояснювати вимоги щодо забезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.
PH23	Застосовувати заходи з цивільного захисту: з інформування та сповіщення населення, стосовно укриття для населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення з зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.
PH24	Передбачати безпечну роботу газодимозахисної служби, експлуатацію комплектів засобів індивідуального захисту рятувальників.
PH25	Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.
PH26	Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.
<i>Спеціальні результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми</i>	
PH27	Визначати засоби безпеки щодо забезпечення виробництв та систем захисту людини.
PH28	Визначати заходи безпеки при виконанні робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.
PH29	Розробляти поточні та перспективні програми розвитку і безпеки робіт на підприємствах.
PH30	Здійснювати контроль та створювати умови для безпечного ведення виробничих процесів та при ліквідації надзвичайних ситуацій.
PH31	Економічно обґрунтовувати заходи безпеки при розробці проєктів відновлення об'єктів і територій.

5 РОЗПОДІЛ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ

Шифр РН	Результати навчання	Найменування освітніх компонентів
1	2	3
1 ОBOB'ЯЗKOBA ЧACТИHA		
PH1	Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.	31 Цивілізаційні процеси в українському суспільстві; 35 Ціннісні компетенції фахівця.
PH2	Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.	35 Ціннісні компетенції фахівця.
PH3	Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.	31 Цивілізаційні процеси в українському суспільстві; 36 Правознавство; Ф5 Нормативне регулювання цивільної безпеки.
PH4	Застосовувати отримані знання правових основ з цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.	П1 Навчальна практика; П2 Навчально-ознайомча практика; П3 Виробнича практика.
PH5	Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.	32 Українська мова; 33 Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька).
PH6	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, територій та навколишнього природного середовища від чинників ураження та джерел надзвичайних ситуацій, та необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.	Б1 Вища математика; Б4 Хімія; Б5 Фізика; Ф1 Вступ до спеціальності; Ф13 Теорія горіння та вибуху; Ф25 Електробезпека; Ф26 Радіаційна безпека.
PH7	Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.	Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф14 Сучасні засоби індивідуального захисту працюючих; Ф21 Гігієна праці та виробнича санітарія; Ф24 Атестація робочих місць за умовами праці.

1	2	3
PH8	Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.	Б7 Техноекологія; Ф3 Безпека потенційно небезпечних технологій і виробництв; Ф6 Психофізіологічні основи безпеки праці.
PH9	Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм.	Б2 Інформатика, алгоритмізація та програмування.
PH10	Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.	Б2 Інформатика, алгоритмізація та програмування; Б3 Інженерна та комп'ютерна графіка.
PH11	Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.	Ф3 Безпека потенційно небезпечних технологій і виробництв; Ф6 Психофізіологічні основи безпеки праці; Ф8 Безпека експлуатації виробничого обладнання; Ф10 Системи контролю та спостереження за надзвичайними ситуаціями; Ф23 Контроль умов праці; ПЗ Виробнича практика.
PH12	Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки.	Ф3 Безпека потенційно небезпечних технологій і виробництв; Ф10 Системи контролю та спостереження за надзвичайними ситуаціями; Ф12 Безпека експлуатації інженерних систем і споруд.
PH13	Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та об'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.	Ф3 Безпека потенційно небезпечних технологій і виробництв; Ф4 Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці; Ф7 Цивільний захист; Ф16 Пожежна безпека; Ф21 Гігієна праці та виробнича санітарія; Ф26 Радіаційна безпека.
PH14	Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.	Ф3 Безпека потенційно небезпечних технологій і виробництв; Ф6 Психофізіологічні основи безпеки праці; Ф8 Безпека експлуатації виробничого обладнання;

1	2	3
		<p>Ф12 Безпека експлуатації інженерних систем і споруд; Ф16 Пожежна безпека; Ф25 Електробезпека; Ф26 Радіаційна безпека.</p>
PH15	<p>Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри чинників ураження джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.</p>	<p>Ф4 Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці; Ф7 Цивільний захист; Ф8 Безпека експлуатації виробничого обладнання; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях.</p>
PH16	<p>Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного та радіаційного походження.</p>	<p>Ф7 Цивільний захист; Ф9 Промислова вентиляція та кондиціонування повітря; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф14 Сучасні засоби індивідуального захисту працюючих; Ф16 Пожежна безпека.</p>
PH17	<p>Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання.</p>	<p>Б6 Технічна механіка та опір матеріалів; Ф4 Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці; Ф8 Безпека експлуатації виробничого обладнання; Ф20 Аварійно-рятувальні роботи; ПЗ Виробнича практика.</p>
PH18	<p>Пояснювати концептуальні основи моніторингу об'єктів захисту та знати автоматичні системи, прилади та пристрої, призначені для спостереження та контролю стану об'єкта моніторингу, вимірювання його параметрів та збереження інформації щодо його стану.</p>	<p>Ф7 Цивільний захист; Ф8 Безпека експлуатації виробничого обладнання; Ф10 Системи контролю та спостереження за надзвичайними ситуаціями; Ф23 Контроль умов праці.</p>
PH19	<p>Знати типи автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, загальні технічні характеристики та вимоги до застосування систем управління, зв'язку та оповіщення у надзвичайних ситуаціях</p>	<p>Ф7 Цивільний захист; Ф10 Системи контролю та спостереження за надзвичайними ситуаціями; Ф16 Пожежна безпека.</p>
PH20	<p>Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.</p>	<p>З4 Фізична культура і спорт; Ф2 Медицина надзвичайних ситуацій; Ф4 Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці; Ф17 Планування процесів ліквідації аварій; Ф20 Аварійно-рятувальні роботи.</p>

1	2	3
PH21	Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.	Б6 Технічна механіка та опір матеріалів; Б8 Економіка та управління виробництвом; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф17 Планування процесів ліквідації аварій; Ф18 Курсовий проєкт з планування процесів ліквідації аварій.
PH22	Пояснювати вимоги щодо забезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.	Ф5 Нормативне регулювання цивільної безпеки; Ф7 Цивільний захист; Ф8 Безпека експлуатації виробничого обладнання; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф15 Системи очищення повітря від шкідливих речовин.
PH23	Застосовувати заходи з цивільного захисту: з інформування та сповіщення населення, стосовно укриття для населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення з зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.	Ф2 Медицина надзвичайних ситуацій; Ф7 Цивільний захист; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф20 Аварійно-рятувальні роботи.
PH24	Передбачати безпечну роботу газодимозахисної служби, експлуатацію комплектів засобів індивідуального захисту рятувальників.	Ф9 Промислова вентиляція та кондиціонування повітря; Ф14 Сучасні засоби індивідуального захисту працюючих; Ф16 Пожежна безпека.
PH25	Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.	Ф2 Медицина надзвичайних ситуацій; Ф4 Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці; Ф6 Психофізіологічні основи безпеки праці; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф20 Аварійно-рятувальні роботи.
PH26	Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.	Ф13 Теорія горіння та вибуху; Ф19 Безпека вибухових робіт.

1	2	3
PH27	Визначати засоби безпеки щодо забезпечення виробництв та систем захисту людини.	Ф9 Промислова вентиляція та кондиціонування повітря; Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф14 Сучасні засоби індивідуального захисту працюючих; Ф15 Системи очищення повітря від шкідливих речовин.
PH28	Визначати заходи безпеки при виконанні робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.	Ф11 Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях; Ф27 Мінна безпека
PH29	Розробляти поточні та перспективні програми розвитку і безпеки робіт на підприємствах.	Ф12 Безпека експлуатації виробничого обладнання; Ф22 Менеджмент охорони праці.
PH30	Здійснювати контроль та створювати умови для безпечного ведення виробничих процесів та при ліквідації надзвичайних ситуацій.	Ф16 Пожежна безпека; Ф23 Контроль умов праці; Ф25 Електробезпека; Ф27 Мінна небезпека; ПЗ Виробнича практика.
PH31	Економічно обґрунтовувати заходи безпеки при розробці проєктів відновлення об'єктів і територій.	Б8 Економіка та управління виробництвом; Ф26 Радіаційна безпека; Ф27 Мінна небезпека
2 ВИБІРКОВА ЧАСТИНА		
Визначається завдяки вибору студентами навчальних дисциплін із запропонованого переліку		

6 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ПРОГРАМИ ЗА ОСВІТНИМИ КОМПОНЕНТАМИ

Шифр	Освітній компонент	Обсяг, кред.	Підсум. контр.	Розподіл за чвертями
1	2	3	4	6
1	ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА	180		
1.1	Цикл загальної підготовки			
31	Цивілізаційні процеси в українському суспільстві	3,0	дз	1
32	Українська мова	3,0	іс	3
33	Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька)	6,0	іс	1;2;3;4
34	Фізична культура і спорт	6,0	дз	1;2;3;4; 5;6;7;8
35	Ціннісні компетенції фахівця	6,0	іс	5,6
36	Правознавство	3,0	дз	11
1.2	Цикл спеціальної підготовки			
1.2.1	<i>Базові дисципліни за галуззю знань</i>			
Б1	Вища математика	5,0	іс	1;2
Б2	Інформатика, алгоритмізація та програмування	3,0	дз	1;2
Б3	Інженерна та комп'ютерна графіка	3,0	дз	1;2
Б4	Хімія	5,0	іс	1;2
Б5	Фізика	5,0	іс	3;4
Б6	Технічна механіка і опір матеріалів	4,0	іс	5;6
Б7	Техноекологія	4,0	іс	7;8
Б8	Економіка та управління виробництвом	4,0	дз	9;10
1.2.2	<i>Фахові освітні компоненти за спеціальністю</i>			
Ф1	Вступ до спеціальності	3,0	іс	2
Ф2	Медицина надзвичайних ситуацій	4,0	дз	3,4
Ф3	Безпека потенційно небезпечних технологій і виробництв	4,0	дз	5;6
Ф4	Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці	4,0	іс	7;8
Ф5	Нормативне регулювання цивільної безпеки	5,0	іс	5;6
Ф6	Психофізіологічні основи безпеки праці	4,0	дз	5;6
Ф7	Цивільний захист	4,0	дз	7;8
Ф8	Безпека експлуатації виробничого обладнання	4,0	дз	7;8
Ф9	Промислова вентиляція та кондиціювання повітря	4,0	дз	7;8
Ф10	Системи контролю та спостереження за надзвичайними ситуаціями	4,0	дз	7;8
Ф11	Система забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях	4,0	іс	9;10
Ф12	Безпека експлуатації інженерних систем і споруд	3,0	іс	11;12
Ф13	Теорія горіння та вибуху	4,0	дз	9;10
Ф14	Сучасні засоби індивідуального захисту працюючих	4,0	іс	13;14
Ф15	Системи очищення повітря від шкідливих речовин	4,0	іс	11;12
Ф16	Пожежна безпека	4,0	іс	13;14
Ф17	Планування процесів ліквідації аварій	4,5	іс	13;14
Ф18	Курсовий проєкт з планування процесів ліквідації аварій	0,5	дз	14

1	2	3	4	6
Ф19	Безпека вибухових робіт	3,0	дз	13, 14
Ф20	Аварійно-рятувальні роботи	4,0	іс	15
Ф21	Гігієна праці та виробнича санітарія	4,0	іс	3;4
Ф22	Менеджмент охорони праці	4,0	дз	3,4
Ф23	Контроль умов праці	3,0	дз	4
Ф24	Атестація робочих місць за умовами праці	4,0	дз	11,12
Ф25	Електробезпека	4,0	іс	15
Ф26	Радіаційна безпека	4,0	іс	9,10
Ф27	Мінна небезпека	4,0	дз	7,8
1.2.4	Практична підготовка за спеціальністю та атестація			
П1	Навчальна практика	6,0	дз	4
П2	Навчально-ознайомча практика	6,0	дз	8
П3	Виробнича практика	6,0	дз	12
А1	Єдиний державний кваліфікаційний іспит			
	ВИБІРКОВА ЧАСТИНА	60		
	Визначається зі списку обраних студентом навчальних дисциплін			
	Разом за обов'язковою та вибірковою частинами	240		

7 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

Послідовність навчальної діяльності здобувача за обов'язковою частиною ОПШ подана нижче.

Курс	Семестр	Чверть	Шифри освітніх компонентів	Річний обсяг, кредити	Кількість освітніх компонентів, що викладаються протягом		
					чверті	семестру	Навчального року
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1	1	31, 33, 34, Б1, Б2, Б3, Б4	60	7	8	15
		2	33, 34, Б1, Б2, Б3;Б4; Ф1		7		
	2	3	32, 33, 34, Б5, Ф2, Ф21, Ф22		7	10	
		4	33, 34, Б5, Ф2, Ф21, Ф22, Ф23, П1		8		
2	3	5	34, 35, Ф3, Ф5, Ф6, Б6	60	6	6	14
		6	34, 35, Ф3, Ф5, Ф6, Б6		6		
	4	7	34, Б7, Ф4, Ф7, Ф8, Ф9, Ф10, Ф28		8	9	
		8	34, Б7, Ф4, Ф7, Ф8, Ф9, Ф10, Ф 28, П2		9		
3	5	9	Б8, Ф11, Ф13, Ф26, (В)	60	4	4	9
		10	Б8, Ф11, Ф13, Ф26, (В)		4		
	6	11	36, Ф12, Ф15, Ф24, (В)		4	5	
		12	Ф12, Ф15, Ф24, П3, (В)		4		
4	7	13	Ф14, Ф16, Ф17, Ф19, (В)	60	4	5	7
		14	Ф14, Ф16, Ф17, Ф18, Ф19, (В)		5		
	8	15	Ф20, Ф24 (В)		2	2	
		16	(В)				

Примітка: Кількість освітніх компонентів у чвертях та семестрах з урахуванням вибірових навчальних дисциплін визначається після їх обрання здобувачами вищої освіти

9 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма розроблена з урахуванням нормативних та інструктивних матеріалів міжнародного, галузевого та державного рівнів:

1. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>

2. Критерії оцінювання якості освітньої програми. Додаток до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (пункт 6 розділу I). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/Критерії.pdf>.

3. Квіт Сергій. Дорожня карта реформування вищої освіти України. Освітня політика. Портал громадських експертів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/1159-dorozhnya-karta-reformuvannya-vishchoji-osviti-ukrajini>.

4. Глосарій. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%d0%93%d0%bb%d0%be%d1%81%d0%b0%d1%80%d1%96%d0%b9.pdf>

5. Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf.

6. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

7. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

8. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 № 1/9–239 щодо використання у роботі закладів вищої освіти примірних зразків освітніх програм.

9. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (зі змінами).

10. Стандарт вищої освіти підготовки бакалаврів зі спеціальності 263 Цивільна безпека, прийнятий 29.10.2018 р.

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p/page>.

12. Лист Міністерства освіти і науки України від 05.06.2018 № 1/9–377 щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм.

13. Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (із змінами та доповненнями від 29.09.2022, затвердженими Вченою радою університету, протокол № 9) / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Д.: НТУ «ДП», 2022. 23 с.

14. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08

серпня 2019 р. за № 880/33851. [Електронний ресурс].
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>.

15. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д. : НТУ «ДП», 2018. – 9 с.

16. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д. : НТУ «ДП», 2018.–21с.

17. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» (з доповненням до Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» щодо використання дистанційних технологій для атестації здобувачів вищої освіти) / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Д., НТУ «ДП», 2020. 53 с.

17. Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» (із змінами та доповненнями, затвердженими Вченою радою університету від 26.03.2019) Дніпро, НТУ «ДП», 2019 - 12 с.

18. Положення про організацію освітнього процесу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (із змінами та доповненнями від 28.05.2020 та 07.03.2023, затвердженими Вченою радою університету / Мін-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д.: НТУ «ДП», 2019. – 53 с.

19. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (із змінами та доповненнями від 18.09.2018, 11.12.2018 та 08.12.2021 затвердженими Вченою радою університету) / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д. : НТУ «ДП», 2017. – 27 с.

21. Положення про формування переліку та обрання навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (зі змінами та доповненнями, затвердженими Вченою радою університету від 22.04.2021, протокол № 7) / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро, НТУ «ДП», 2021. 12 с.

Освітня програма оприлюднюється на сайті університету до початку прийому студентів на навчання.

Освітня програма поширюється на всі кафедри університету та вводиться в дію з 1-го вересня 2024 року.

Освітня програма підлягає перегляду та доопрацюванню відповідно до змін нормативної бази України в сфері вищої освіти, але не рідше одного разу на рік.

Відповідальність за якість та унікальні конкурентні переваги освітньої програми несе гарант освітньої програми.

Навчальне видання

Голінько Василь Іванович
Яворська Олена Олександрівна
Чеберячко Сергій Іванович
Молодик Денис Ігорович

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Цивільна безпека»

Електронний ресурс

Видано
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004.
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Цивільна безпека» першого бакалаврського рівня освіти підготовки здобувачів кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «Дніпровської політехніки»

Якісна підготовка бакалаврів в галузі цивільної безпеки обумовлена трансформаційними процесами, що відбуваються у суспільстві. Вони визначають необхідність постійного розвитку суб'єктів господарювання з урахуванням викликів, загроз та небезпек, впливаючи і на процес формування професійного рівня менеджменту компанії. Це стосується різних галузей економіки, як на макроекономічному рівні, так й при використанні передового інструментарію для підвищення рівня безпеки праці.

Успіх економічних перетворень суспільства визначається не стільки кількісними параметрами, скільки наявністю якісно нових ресурсів для ефективного безпечного управління. Це значно розширює предметну область системи підготовки фахівців в даній області. Необхідність підготовки бакалаврів в сфері цивільної безпеки, викликана зростанням нових загроз та небезпек.

Рецензована освітньо-професійна програма «Цивільна безпека» розроблена проектною групою кафедри охорони праці та цивільної безпеки після консультацій із науковцями та роботодавцями в галузі безпеки, які підтвердили потребу підготовки фахівців за спеціальністю 263 Цивільна безпека.

Освітньо-професійна програма викладена логічно та послідовно. В ній визначені програмні цілі, завдання, компетентності та програмні результати навчання, наведено перелік освітніх компонент та їх логічну послідовність виходячи із видів і завдань з цивільної безпеки. Навчальний план підготовки бакалаврів освітньої програми «Цивільної безпеки» повністю відповідає завданням освітньо-професійної програми. Представлена ОП передбачає наявність обов'язкових та вибіркового компонент, що дає можливість здобувачам вищої освіти отримати індивідуальний набір знань. Послідовність вивчення дисциплін, план та графік навчального процесу, перелік та обсяг нормативних та вибіркового дисциплін відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека і покликані сприяти забезпеченню відповідності програмних результатів навчання запитам роботодавців.

Генеральний директор

ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТІЮБ»

В.М. Чернов

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека

Підготовка фахівців, які здатні розв'язувати задачі з підтримки здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини, застосовувати практичні навички в питаннях цивільного захисту та техногенної безпеки, в тому числі у надзвичайних ситуаціях та при ліквідації їх наслідків, є нагальною потребою для держави. Така підготовка може бути здійснена в рамках здобуття вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека.

Освітньо-професійна програма «Цивільна безпека», що розроблена на кафедрі охорони праці та цивільної безпеки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», ґрунтується на Стандарті вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальності 263 Цивільна безпека галузі знань 26 Цивільна безпека.

Освітньо-професійна програма має логічну структуру і включає в себе вісім розділів (профіль освітньої програми, обов'язкові компетентності, нормативний зміст підготовки, розподіл результатів навчання за освітніми компонентами, розподіл обсягу програми за освітніми компонентами, структурно-логічну схему, матриці відповідності та прикінцеві положення).

Особливість освітньо-професійної програми полягає у багатогранності підходів у створенні і підтриманні здорових та безпечних умов праці та здатності здобувачів вищої освіти приймати креативні рішення на основі ризикорієнтованого підходу для забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, а також реагування на надзвичайні ситуації та ліквідацію їх наслідків, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. При розробці ОПП були враховані особливості регіону та виклики сучасності, що пов'язані з військовими діями на території України.

Аналіз можливого працевлаштування випускників освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» показав, що здобувачі вищої освіти мають у майбутньому перспективи щодо застосування одержаних професійних навичок.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми дозволяє підготувати конкурентоспроможних фахівців як в Україні, так і за кордоном.

З урахуванням вищенаведеного вважаю, що рецензовану освітньо-професійну програму «Цивільна безпека» бакалаврського рівня вищої освіти можна рекомендувати до використання для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека.

Вчений секретар Інституту геотехнічної
механіки ім. М.С. Полякова НАН України
д.т.н., проф.

Шевченко В.Г.

ТОВ «МЕГА ЛАЙН»
49094 м. Дніпро, вул. Мандриківська, буд.47, оф. 106
ЕДРПОУ 32448386,
Р/р IBAN UA2325365000002600801999305
ПАТ «Кредобанк» ІПН 324483804639 св-во платника ПДВ
№100295874

Вих. №16/02-1-2024
Від 16.02.2024 року

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Цивільна безпека»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 263 Цивільна безпека

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Цивільна безпека», що впроваджується у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти підготовки бакалаврів зі спеціальності 263 Цивільна безпека (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1170) та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187).

Освітньо-професійна програма пропонує комплексний підхід до вивчення питань у сфері цивільної безпеки шляхом збалансованого підходу до теоретичного та практичного навчання. ОПП містить: загальну інформацію, мету, характеристику освітньої програми, придатність випускників до подальшого працевлаштування, викладання та оцінювання, програмні компетентності та програмні результати навчання.

Нормативні навчальні дисципліни циклів загальної та професійної підготовки, представлені в ОПП, відображають актуальні для сфери охорони праці тематичні напрями.

Загальні й професійні компетенції та очікувані результати навчання включають всі необхідні компоненти, які відповідають сучасним вимогам ринку праці та дозволяють випускникам ВНЗ працевлаштовуватись за даною спеціальністю.

Особливу зацікавленість освітньо-професійної програми становить реалізація в ній принципу креативного підходу до розв'язання актуальних комплексних задач цивільної безпеки для забезпечення здорових та безпечних умов праці, а також безпеки життєдіяльності людини в умовах війни та повоєнного відновлення України.

Цілі та програмні результати навчання відображають направленість на вирішення практичних завдань з обґрунтування на основі ризик-орієнтованого

підходу, новітніх технологічних розробок для забезпечення цивільного захисту та техногенної безпеки.

Цікава відмінність освітньо-професійної програми є включення у її склад актуальних у воєнний період такого компонента як «Мінна небезпека», що дозволяє сформувати у випускників компетенції в галузі гуманітарного розмінування та керівництвом робіт у промисловості в умовах вибухової небезпеки.

Отже, рецензована Освітньо-професійна програма «Цивільна безпека», спеціальності 263 Цивільна безпека відповідає сучасному рівню розвитку науки та практики освітньої діяльності, що дозволяє рекомендувати до використання цієї програми для підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні.

Начальник відділу охорони праці
ТОВ «МЕГА ЛАЙН»
к.т.н., доц.,
сертифікований інженер з охорони праці
згідно з вимогами стандарту СОУ-С-001:2016
кваліфікаційний рівень (категорія) – I (перший)
сертифікат №СІ-00520

Галина КАПЛЕНКО

ДЕРЖПРАЦІ
ПІВДЕННО-СХІДНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ

вул. Армстронга Ніла, 1 Д, м. Дніпро, 49107, тел.: (056) 794-08-30,
<https://dp.dsp.gov.ua>, E-mail: dn@dsp.gov.ua, код СДРПОУ 44729283

№ _____

На _____ від _____

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Цивільна безпека» першого
бакалаврського рівня освіти підготовки здобувачів кафедру охорони праці
та цивільної безпеки НТУ «Дніпровської політехніки»

Освітньо-професійна підготовка фахівців у безпеці праці (цивільної безпеки) для України є дуже важливим завданням. Україна стрімко розвивається у політичному, економічному, суспільному напрямках, що неодмінно вимагає врахування та підвищення стандартів забезпечення цивільної безпеки, охорони праці та цивільного захисту. Поєднання економічного розвитку із соціальними стандартами та збереженням життя і здоров'я працівників є основою сталого розвитку держави. В освітньо-професійній програмі «Цивільна безпека», особлива увага приділяється актуальним вимогам та потребам забезпеченню формуванню відповідних навичок у майбутніх фахівців, які здатні приймати відповідні рішення, щодо запобігання небезпечних подій. В освітньо-професійній програмі визначені програмні компетентності, враховуються основні види і завдання з цивільної безпеки. Навчальний план підготовки бакалаврів освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» повністю відповідає завданням освітньої професійної програми та вимогам Стандарту вищої школи з підготовки фахівців з цивільної безпеки за першим бакалаврським рівнем освіти. Визначені програмою фахові компетентності та результати навчання засвідчують високий рівень професійної підготовки здобувачів, забезпечують достатньо широке коло їх професійної діяльності та високу конкурентоспроможність на ринку праці. Ефективність освітнього процесу забезпечується його логічною побудовою, чітко продуманою та збалансованою структурою програми, раціональним поєднанням теоретичного навчання і практичної підготовки. Запропонована кафедрою охорони праці та цивільної безпеки освітньо-професійна програма «Цивільна безпека», дозволяє забезпечити сучасну та якісну фахову підготовку бакалаврів за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Освітньо-професійна програма містить в собі всі необхідні структурні та змістові складові, відображає сучасні вимоги до підготовки фахівців у сфері безпеки праці і відповідає запитам щодо їх практичного використання.

Начальник

Валерій ТРИГУБЕНКО